

André Bek

*Dansen
in het zand*

Een leven in geschonken tijd

LezersPoort

UMCO

Inhoud

Proloog	7
De juiste dans	9
Negentienvientachtig	14
Onbevreesd en vol vertrouwen	18
De laatste duik	29
Rechtsomkeert!	35
Gekende diepten	42
Wat zou jij voor mij doen?	47
Mijn reddende engel	53
Gebundelde krachten	59
Sterke stroming	64
De dansers	75
Ik denk...	85
Ik onder het vergrootglas	93
De lege stoel	105
Op een schaal van tien naar nul	119
De grote verrassing	125
Einde van een droom	132
Mijn donkere metgezel	136
Prooi van de stilte	145
Vanaf de top	150
Solostrijd	153
Een nieuw hoofdstuk?	155
De kaarten zijn geschud	163
Sesam open u!	172
De eerste etappe	184
Wij stijgen op	194
Geduld, geduld, geduld	197
Jouw pies	201
Doorzetten of volledige stilte	207
Een mooie zomerdag	213
Voor de boeg	220
Het nieuwe leven	230
Epiloog	231
Nawoord van prof. dr. W. Weimar	235
Nawoord van de auteur	236
Dankbetuiging	238

Proloog

Zijn woorden zijn me bijgebleven.

‘André, geloof me, ik leef met de dag. Ik slinger tussen hoop en wanhoop. Van de goede momenten geniet ik zo veel mogelijk. Het is doorzetten, altijd maar weer doorzetten. Eigenlijk heb ik maar één keus. Het is dát, of... volledige stilte...’

Onze paden kruisten elkaar vroeg in de jaren tachtig. Een tijd waarin ik nog leefde in de zorgeloze waan van onkwetsbaarheid. Hij was een toevallige passant in mijn leven, een tijdelijke collega. Een bijzonder aardige, trotse en intelligente vent. Zijn houding van rustige waardigheid en allesoverheersende levensdrift maakte diepe indruk op mij.

Hij sprak laconiek over zijn gebleken kwetsbaarheid, bijna alsof hij daarmee spotte. Dat intrigeerde mij. Hij toonde daarmee een kwaliteit die mij vreemd was. Ik deed als ex-militair juist mijn best zwakheden te verbergen en stoere kracht uit te stralen. Door naar hem te kijken ging ik mezelf in een ander licht zien.

Nadien ben ik hem nooit meer tegengekomen. Zijn werkelijkheid stond mijlenver van de mijne af...

Althans, dat dacht ik.

Hij dialyseerde en wachtte op een donornier!

Je komt op deze wereld zonder inspraak, wordt opgenomen in de cyclus van alles wat leeft en bent een tijdje te gast op aarde. Gezond en wel sta je open voor de toekomst en leef je met de mooiste plannen en verwachtingen.

Vol jeugdige zelfvertrouwen koesterde ook ik mijn dromen. Alle onheil zou aan mij voorbijgaan. Totdat ik te horen kreeg: ‘André, je nieren kunnen niet meer beter worden...’

Onkwetsbaarheid bleek enkel in mijn naïeve verbeelding te bestaan.

Was de ‘toevallige’ passant misschien een boodschapper van mijn toekomst?

De juiste dans

Als dag en nacht vormen ze twee delen van het geheel, de één kan niet zonder de ander.

M. Patel

Rotterdam, eind november 1982. Daar staat ze. Alsof alleen zij gekleurd is in een verder zwart-witte omgeving. Ik kan mijn ogen nauwelijks van haar afhouden. Extreme aantrekkingskracht. Ik geneer me voor mijn eigen onbeschaamdheid. Verlegen en quasinonchalant kijk ik een andere kant op als haar blik de mijne kruist. Kijkt zij nu ook naar mij? Het is alsof ik haar ogen voel prikken. Het zal toch niet waar zijn? Weer ontmoeten wij elkaar in een glimp, maar nu blijft haar blauw een paar seconden in mijn bruingroen verzonken. Een eeuwigheid. Bonkend hart, stukkende adem, een tinteling.

Blijkbaar is zij vanavond onze danslerares. Een sprekend gezicht met een lieve lach. Een sportvrouw met de elegantie van een ballerina.

‘Goedenavond dames en heren. Vanavond val ik in, Bert heeft een griepje. Voor degenen die mij nog niet kennen, mijn naam is José. Mag ik jullie uitnodigen op de vloer?’

Ik kijk mijn ogen uit als zij een nieuwe slowfoxvariatie voordanst. Soepel zweeft ze over het parket. Wat benijd ik die assistent van haar. Enthousiast geeft ze uitleg en neemt vervolgens de variatie stap voor stap door.

‘Zo, nu is het de beurt aan jullie.’

In een grote kring worden de pasjes geoefend.

‘Gaaf het? Het is *slow-quickquick-slow*.’ Ineens is ze daar. Op nog geen halve meter afstand. Ze heeft het tegen mij! Ik voel een blos opkomen. Gloeiende lava trekt van mijn voetzolen omhoog en zet mijn oren in brand.

‘Nee, het g-gaaf niet helemaal goed... geloof ik,’ stotter ik onhandig.

‘Kom maar,’ resoluut pakt ze me beet. Mijn danspartner wordt overgenomen door haar assistent.

Mijn god, wat voelt dat goed. Kracht en zachtheid in symbiose. Haar onderlichaam dicht tegen het mijne. Aangesloten dijen en buiken. Verleidelijke warmte. De afstandscheppende armhouding. Een verwarrende combinatie van sensualiteit en op-perste kuisheid. Ze leidt mij door de passen en mijn voeten vinden haar ritme. Ik voel mij een getemd wild dier. Onbewust van wat ik doe, bewegen onze lichamen als één geheel. Een sensatie, ik dans met haar!

‘Je hebt talent,’ zegt ze zachtjes terwijl ik haar volg in het rijzen en dalen van de slowfox. Haar adem kriebelt langs mijn oorhaartjes. Ze ruikt heerlijk.

‘Vind je?’

‘Ja, je heupen hebben verstand van muziek.’

Ik moet lachen. ‘Dank je.’ Haar jurk voelt zijdeachtig zacht. Het is alsof ze geen kleding draagt. Met mijn rechterhand voel ik hoe krachtig haar lijf is, en hoe haar huid tegelijkertijd zacht wordt waar mijn hand rust. Ik vergeet dat ik dans. Ik ben aanwezig, in haar maat, in haar intimiteit.

‘Je vriendin danst ook goed.’ Ik keer terug in de realiteit. Het is alsof ze me peilend aankijkt.

‘Néé, niet mijn vriendin, ze is de zus van een vriend van mijn broer. Ze zocht een danspartner,’ antwoord ik bijna verontschuldigend.

Ze laat een korte stilte vallen. Haar hand spant zich aan; slechts een fractie van een seconde, heel subtiel en wellicht onbewust. ‘O, dus je hebt je opgeofferd?’

“‘Geen glorie zonder lijden’ zeggen ze bij de mariniers,’ grap ik.

‘Ben je marinier?’ vraagt ze enthousiast nieuwsgierig.
‘Ik ben er net weg,’ antwoord ik gefingeerd achteloos. Ik vertel haar nu niet dat ik tandheelkunde studeer. Stel je voor, straks heeft ze een fobie voor tandartsen.
‘Wow, stoer hoor. Avontuurlijk. Daar houd ik wel van. Dus je had ook zo’n mooi uniform met een rode bias?’
‘Ja, die heb ik nog steeds. Heb je iets met uniformen?’ plaag ik uitdagend.
‘Hmm..., misschien?’ retourneert ze met een ondeugende blik en vervolgt ineens onverwacht zakelijk: ‘Zo, je hebt het ritme nu goed te pakken, ik ga door met de les. Succes verder.’
Ze laat me los en loopt weg. Tik, tak, tik, tak, zonder om te kijken. In verwarring blijf ik achter. Ik sta nog in half de danshouding. Alleen.
Nu of nooit! Ik raap al mijn moed bijeen en roep haar zo discreet mogelijk na: ‘Ik heet André, en ik heb wel iets met dansleeressen...’
José stopt en draait zich om. Ze staat rechtop, met iets gespreide benen die haar soepele stretchjurk strak spannen, draait een blonde lok achter haar rechteroor en steekt haar borsten vooruit. Als een danseres: sensueel en stijlvol tegelijk.
‘Op zaterdagavond is er altijd vrij dansen. Vaak ben ik er dan ook...’ Ze knijpt haar ogen half dicht en draait zich glimlachend om.
Er schiet elektriciteit naar mijn kruin. Ik kan die ogen niet meer loslaten en fantaseer hoe het zal zijn om in de diepte daarvan onder te gaan. Dit is wat mij betreft liefde op het eerste gezicht. Zo moet dat dus zijn. Het bestaat echt! Overweldigend, magisch.

Een paar dagen later. Ik word gek! José, José, José, wat heb je met me gedaan? Aan niets anders kan ik meer denken. Haar ritme tintelt na in iedere vezel van mijn lijf. Ik moet iets doen, zo kan ik niet verder. Ik kan nauwelijks meer slapen, studeren, eten, op-letten in het verkeer. Het is alsof ik beheerst word door machten buiten mijzelf.

Uiteindelijk trek ik de stoute schoenen aan en schrijf haar een brief. Recht vanuit mijn hart vinden tedere woorden hun weg. Mijn mooiste zinnen ooit vloeien samen. De brief waarin in mijn ogen alles perfect geformuleerd staat, waarin ik mij kwetsbaarder opstel dan ik tot nu toe voor mogelijk hield.

Op weg naar de brievenbus ben ik in hevige tweestrijd.

De tijd staat even stil. Dit moment zal mij altijd bijblijven. Wat ben ik zenuwachtig. De bus zuigt, mijn vingers aarzelen. Een dualistisch gevoel. Als ik de brief los laat, kan ik niet meer terug.

Ik geef toe aan onbegrepen krachten en laat los. Gevolgen zijn nu buiten bereik. Ik heb het gevoel dat er iets groots in gang wordt gezet, dat er een nieuwe levensfase gaat aanbreken. Maar ook de angst voor afwijzing. Wat weet ik van haar? Heeft ze al iemand? Breng ik haar in verlegenheid met mijn liefdesoffensief? Maak ik mezelf compleet belachelijk?

Ik doe dit intuïtief, vanuit een onbewuste drang, opgeslokt door de nevelen van hevige verliefdheid. De logica krijgt nu geen vat op mij. Is het gevoel wel wederzijds?

Sinterklaasavond, 5 december 1982. Het is honderd procent wederzijds! Godzijdank!

Zij heeft al die tijd hetzelfde gevoeld. Verdwaald in tijd en ruimte dansen we de sterren van de hemel, zijn even verliefd op elkaar als op het leven en waren nooit eerder zo gelukkig. Lippen vol passie vinden elkaar. *'t Heertijk avondje is gekomen...* Opperste bekoring van onze zinnen. Het is de juiste dans, in de juiste sfeer en op de juiste melodie.

Dit gevoel mag nooit meer over gaan. We hebben elkaar zo veel te vertellen. Raken wij ooit uitgesproken? Zijn wij ooit uitgedanst?

Als je van iemand houdt, dan is die persoon geen gewoon mens meer. Die persoon wordt speciaal en uniek voor jou. Samen ga

je het grote avontuur aan. Het is een verrassende ontdekkings-
tocht: soms naar je diepste zelf, maar vaker naar die boeiende
ander. Je wordt een ander, beter en completer mens. Jezelf over-
winnen en vergeten voor de ander. Elkaar beminnen, helpen en
troosten, zonder eisen en voorwaarden. Teder, zacht en goed
zijn. Ook in moeilijke tijden geloven dat het allemaal weer goed
komt. Samen lachen, huilen, sterk en kwetsbaar zijn, maar
vooral samen dezelfde richting kiezen. Zeggen: 'Ik vind je ge-
weldig zoals je bent,' tonen: schat, ik houd van jou. De waarheid
als tweerichtingsverkeer.

Hoe dieper wij doordringen in elkanders geest, hoe meer wij
geloven in een ongelooflijk wonder. Het wonder van de eeuwige
liefde. Een kracht waarmee wij denken alles te kunnen over-
winnen.

Nawoord

In 'Dansen in het zand' beschrijft André op een persoonlijke en kwetsbare manier zijn leven. Een leven dat weliswaar ruw werd verstoord door een ernstige nierziekte, maar dat desondanks volop geleefd kan worden door de actieve positieve instelling van André en zijn omgeving.

Natuurlijk beschrijft hij zijn ellende, onzekerheid en angst en die passen bij een dodelijke ziekte. Toch verstaat hij de kunst niet te vervallen in een klaagzang. Integendeel, hij weet ons duidelijk te maken dat men zich kan wapenen tegen ziektes en verdriet. Ook wanneer je nieren het niet meer doen. Ook dan bestaat de wereld uit meer dan medicijnen en ziekenhuizen, zoals duiken naar koralen, zwemmen tussen tropische vissen en 'dansen in het zand'.

André maakt ons op een heldere manier duidelijk dat hij de strijd tegen zijn nierziekte niet alleen aan kan. Zonder zijn omgeving had hij dik verloren. Zijn verhaal gaat daarom in wezen niet over zijn ziekte, niet over behandelingen zoals dialyse en niertransplantatie, niet over ziekenhuizen en dokters. Het boek gaat over solidariteit binnen families, tussen partners. Het boek gaat over de vanzelfsprekende manier waarop nieren worden afgestaan om het leven van een naaste te redden en volop leefbaar te maken.

Het boek gaat over de emotie van het kunnen geven en de emotie van het durven ontvangen.

Prof. dr. W. Weimar.

Hoogleraar inwendige geneeskunde, in het bijzonder nefrologie en transplantatie.

November 2006, Erasmus Universiteit Rotterdam.